uitvoering over te gaan? Toen werd gesproken over een handboek, een soort handleiding voor de uitvoeringsinstellingen, dat zou worden opgesteld. Ik vraag de staatssecretaris of dat handboek er inmiddels is. Kunnen de uitvoeringsinstellingen aan de slag? Kan de staatssecretaris bevestigen dat alle uitvoeringsinstellingen, inclusief de gemeenten, in staat zullen zijn om per 1 juli a.s. over te gaan tot invoering en uitvoering van de wet? Of is het wellicht toch verstandig om nog eens naar de invoeringsdatum te kijken en die wellicht te verschuiven?

□

Staatssecretaris **De Grave**: Mevrouw de voorzitter! Mij hebben langs officiële kanalen geen berichten bereikt van instanties betrokken bij de uitvoering van de Wet REA, dat zij niet in staat zijn om de wet per 1 juli uit te voeren. Het lijkt mij weinig zinvol om de hele discussie in de Eerste Kamer met de vertegenwoordigers van de fracties van de SP en GroenLinks over te doen. Ik vind overigens dat er ook het element is dat de wet zal moeten worden uitgevoerd. Het is natuurlijk geen kwestie van iets wat toevallig over de mensen heen komt. Er wordt al anderhalf jaar over de wet gediscussieerd. De uitvoerders zijn er vanaf het begin bij betrokken. Wij hebben de uitvoerders gevraagd met welke problemen zij in de praktijk worden geconfronteerd. Hoe kunnen wij aan jullie problemen tegemoetkomen? Op een gegeven moment mogen wij dan verwachten dat de uitvoeringsinstanties gewoon klaar zijn.

De wetgever mag van uitvoeringsinstanties verlangen dat zij binnen een redelijke termijn, afgesproken met de officiële vertegenwoordigers, in staat zijn om de wet uit te voeren. Het mag niet zo zijn dat als er maar een uitvoerder roept dat hij niet klaar is, er hier tegen mij wordt geroepen: staatssecretaris, wat denkt u daaraan te doen? Een wetgever die een wet heeft gemaakt, mag verwachten dat degenen die ertoe geroepen zijn om die wet uit te voeren, dan ook in staat zijn binnen redelijke termijnen de wet uit te voeren.

Nogmaals, ik heb noch van de VNG, noch van de uitvoeringsinstellingen, noch van de arbeidsvoorziening gehoord dat men niet klaar is om de wet per 1 juli uit te voeren. Ik herhaal dat wij van ver komen. Ik verwacht niet dat per 1 juli alles optimaal geregeld is. Ik verwacht wel dat de wet een belangrijke verbetering zal opleveren. Ik verwacht ook dat deze verbetering zal worden doorgetrokken naarmate de tijd verder voortschrijdt.

Regeling van werkzaamheden

□

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Vos.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Ik vraag de regering over twee onderwerpen om een brief. Vorige week heeft Pakistan, na India, een aantal kernproeven gedaan. Een en ander leidt tot een bijzonder ernstige situatie in deze regio. Er moeten op allerlei niveaus zeer veel initiatieven worden genomen om het non-proliferatiebeleid werkelijk inhoud te geven. Ik vraag de regering welke sancties door Nederland worden getroffen. Wij hebben hierover het een en ander vernomen. De fractie van GroenLinks is er niet van overtuigd dat werkelijk alle mogelijke sancties worden getroffen. Het lijkt ons goed om daar nader over te spreken. Van de regering vraag ik om een brief waarin staat welke sancties precies zijn getroffen met een motivatie waarom juist voor deze mogelijkheden gekozen is. Zijn bepaalde mogelijkheden niet benut en, zo ja, waarom niet? Ik denk bijvoorbeeld aan sancties op diplomatiek niveau en op het terrein van de economische handelsrelatie, zoals exportkredieten.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Op zich steun ik het verzoek van mevrouw Vos. Voor 24 juni is een algemeen overleg gepland over India, zodat er hoe dan ook een brief zal komen. Haar verzoek wil ik daaraan koppelen. Ik zou in die brief ook een overzicht willen hebben – dat is sinds de herijking uit de begroting nauwelijks meer te achterhalen – van de exacte omvang en besteding van de ontwikkelingsrelatie met India en Pakistan. Als je sancties en mogelijkheden in perspectief wilt plaatsen, moet je zo'n overzicht namelijk wel degelijk hebben.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Ik ben het eens met deze waardevolle aanvulling.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is wederom aan mevrouw Vos.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! Ik heb nog een verzoek over de situatie in Kosovo, waarover overigens vorige week in de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken is gesproken. Er is een brief gevraagd aan de regering, waarin informatie wordt gegeven over de situatie en de stappen die de regering ook in breder verband zet. Ik heb er behoefte aan dat de Kamer naast die brief aanvullend wordt geïnformeerd over de activiteiten die de NAVO op dit moment onderneemt en de voorbereidingen die de NAVO treft, onder meer voor het samentrekken van troepen rond Kosovo. Die informatie lijkt mij van belang. Overigens zullen wij morgen in een speciale procedurevergadering nog nader spreken over een overleg op korte termijn over Kosovo.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Ook dit verzoek wordt ondersteund door de CDA-fractie.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Hermann.

Mevrouw **Hermann** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter! Op 28 mei 1998 heeft de Commissie gelijke behandeling op verzoek van Nu '91, de beroepsorganisatie van verpleegkundigen, haar oordeel gegeven over het functiewaarderingssysteem in de gezondheidszorg. Dit bleek niet sekseneutraal te zijn, wat kan leiden tot onderscheid op grond van geslacht, met de mogelijkheid dat vrouwen systematisch benadeeld worden. De fractie van GroenLinks vraagt de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Sociale

Mevrouw Hermann (GroenLinks)

Zaken en Werkgelegenheid hierop per brief te willen reageren, omdat wij graag de mogelijkheid van een plenair debat hierover willen hebben. Wij verzoeken in die brief onderscheid te maken naar principiële, materiële en immateriële aspecten. Wij vinden het principieel een belangrijke uitspraak, omdat voor het eerst een geheel functiewaarderingssysteem niet sekseneutraal blijkt te zijn. Functiewaardering is juist bedoeld om op eenduidige en objectieve wijze waarde aan functies toe te kunnen kennen, ongeacht door wie deze worden uitgeoefend. Nu blijkt juist in de sector gezondheidszorg, waar traditioneel veel vrouwen werkzaam zijn, dat dit instrument op gespannen voet staat met gelijke behandeling. Wij vinden het materieel een belangrijke uitspraak, omdat het recht doen aan systematisch te lage inschaling van functies in een grote sector als de gezondheidszorg kan leiden tot een aanzienlijke stijging van de loonsom.

De **voorzitter**: Mevrouw Hermann, ik vind het lastig om u te onderbreken, maar u geeft nu eigenlijk de inhoud van het plenaire debat dat u zo graag wilt voeren al weg aan alle collega's. Ik moet u adviseren dat niet te doen. Ik wil eerst collega's de gelegenheid geven te reageren op uw vraag aan de ministers, waarop u dan zo nodig weer kunt reageren.

Mevrouw **Hermann** (GroenLinks): Ik heb nog het een en ander in petto!

De heer **Schutte** (GPV): Mevrouw de voorzitter! Ik heb er geen bezwaar tegen dat om deze brief wordt gevraagd. In dit stadium wil ik het verzoek echter loskoppelen van een mogelijk vervolg: na ontvangst van de brief moeten de normale kanalen gevolgd worden om te beslissen over de vervolgprocedure.

Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA): Voorzitter! Ik wil mij bij de heer Schutte aansluiten. Het lijkt me dat we de brief eerst op de inhoud moeten beoordelen en daarna de procedure moeten afspreken voor een al dan niet toekomstig debat.

Mevrouw **Vliegenthart** (PvdA): Ik sluit mij daar ook bij aan.

Mevrouw **Hermann** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zie het debat met belangstelling tegemoet.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Verhagen.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Enige tijd geleden hebben wij hier een debat gevoerd over de problemen met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Een element dat daarbij aan de orde is gekomen en niet direct op instemming van de Kamer kon rekenen, was de mogelijkheid van het zelfstandig zoeken van huisvesting door asielzoekers. Nu dit debat heeft plaatsgevonden, dachten wij geïnformeerd te zijn over de stand van zaken. Enige tijd geleden konden wij echter in de verschillende ochtendbladen lezen dat de Centrale opvang asielzoekers (COA) uitgewerkte plannen heeft om te komen tot de mogelijkheid dat asielzoekers zelf zorgdragen voor hun huisvesting. Dit lijkt mij niet te stroken met het gevoelen van de Kamer. Ik verzoek de staatssecretaris van Justitie derhalve om een brief met daarin in ieder geval haar standpunt over deze plannen, rekening houdend met het gevoelen van de Kamer, zoals dat is uitgesproken tijdens het debat. Verder wil ik graag exact op de hoogte gesteld worden van de plannen van de COA, zodat de Kamer daar vóór het reces zo nodig nog een debat over kan voeren met de staatssecretaris.

De heer **Middel** (PvdA): Voorzitter! Er zijn, als ik de heer Verhagen goed beluister, wat interpretatieverschillen tussen een deel van de Kamer en de staatssecretaris en tussen een aantal fracties onderling over wat er precies is gezegd en bedoeld tijdens het laatste overleg over de opvang. Alleen daarom al is het goed een overleg te hebben. Ik steun de vraag van de heer Verhagen om de redenen, zoals ik die zelf aangeef.

De heer **Rijpstra** (VVD): Ook de VVD-fractie sluit zich aan bij het verzoek van de heer Verhagen. Ik sluit mij kortheidshalve ook bij de woorden van de heer Middel aan.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! De heer Verhagen heeft gelijk dat er verwarring is over wat de toezegging van de staatssecretaris over de opvang behelst. We kunnen in de kranten lezen dat er allerlei plannen leven en dat er maatregelen worden genomen. Ook de D66-fractie ondersteunt het verzoek om opheldering.

De heer **Rabbae** (GroenLinks):

Voorzitter! Dat geldt ook voor de fractie van GroenLinks.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Leers.

De heer **Leers** (CDA): Mevrouw de voorzitter! Afgelopen week heeft de Raad van State het tracébesluit met betrekking tot de Betuwelijn op een tweetal punten voor vernietiging voorgedragen. Ik wil de minister van Verkeer en Waterstaat een brief vragen over de consequenties van dat besluit, met name ten aanzien van het geluid en de voortgang van de aanleg van de Betuwelijn.

De heer **Van den Berg** (SGP): Voorzitter! Ik sluit mij daar gaarne bij aan. Ik wil in het bijzonder aandacht vragen voor de consequenties van het door de Raad van State schrappen van het container-uitwisselpunt bij Valburg. Dit was een uitermate essentieel onderdeel van de Betuwelijn. Dit kan vergaande consequenties hebben.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van de Camp.

De heer **Van de Camp** (CDA): Mevrouw de voorzitter! Er zijn vandaag berichten in de pers verschenen over de mogelijke extra kosten rond de politiebegeleiding van het Europees kampioenschap voetballen in het jaar 2000. De voorzitter van de Algemene Nederlandse Politiebond denkt dat het geheel 70 mln. extra gaat kosten. De CDA-fractie heeft behoefte aan een brief van de minister van Binnenlandse Zaken, waarin het kabinet uiteenzet op welke wijze de komende twee jaar die voorbereidingen van het Europees kampioenschap voetballen plaatsvinden, wat de extra kosten zullen zijn en wie mogelijk die extra kosten draagt. Wellicht kan worden aangesloten bij een brief die mijn collega Rijpstra van de VVD vorige week heeft gevraagd met betrekking tot de voetbalrellen bij de bekerfinale Ajax-PSV.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, hoewel het verband tussen beide vragen mij op dit moment even ontgaat, maar ik neem aan dat het kabinet zich daar verder wel uit redt.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dittrich.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! In deze Kamer is al enkele malen gedebatteerd met de staatssecretaris van Justitie over de lengte van de procedures in asielzaken. Vandaag stond er een interview in de Volkskrant met twee rechters, onder wie de coördinator van de vreemdelingenrechters. Uit dit interview bleek dat de rechters van oordeel zijn dat de asielprocedures eigenlijk niet bekort kunnen worden. Mijn fractie vindt dit een belangrijk onderwerp en daarom ontvang ik graag een brief van de staatssecretaris van Justitie waarin zij uiteenzet wat de mogelijkheden zijn om met behoud van alle zorgvuldigheid asielprocedures te bekorten, zodat mensen ook korter in de opvang zitten.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Ik ondersteun het verzoek van collega Dittrich en voeg daaraan twee zaken toe. Ik zou in deze brief ook graag een antwoord willen hebben op de vraag wie bepaalt hoe lang procedures zijn; zijn dat de rechters of is dat het kabinet? Voorts verneem ik in deze brief graag een reactie op de relevantie van dit interview ten opzichte van de motie-Van Oven c.s.

De heer **Rijpstra** (VVD): Voorzitter! Ik sluit mij ook aan bij het verzoek van de heer Dittrich. Ik zou daar graag het verzoek aan willen toevoegen om ook een overzicht te geven van de tot nu toe ontstane voorraden bij de vreemdelingenkamers. Hoeveel zaken liggen er nog op de plank en wat zijn de verwachtingen voor de komende maanden?

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ondersteun dit verzoek en voeg daar een vraag aan toe. Kan het inschakelen van de advocatuur van het begin af aan een positieve invloed hebben op het verkorten van de procedure?

De heer **Dittrich** (D66): Een reactie op de toevoeging van collega Rabbae hoeft voor mij niet in de brief, omdat wij daarover al een debat met de staatssecretaris van Justitie hebben gehad. Met de andere toevoegingen ga ik akkoord.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Daarbij neem ik aan dat wij het aan de staatssecretaris van Justitie kunnen overlaten om de vraag van de heer Rabbae ook te beantwoorden.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Vliegenthart.

Mevrouw **Vliegenthart** (PvdA): Voorzitter! Ik heb een punt naar aanleiding van de regeling van werkzaamheden. Het valt mij op dat de regeling geleidelijk aan steeds meer verwordt tot het vragen van brieven aan de regering over tal van punten die de voorgaande dagen in de kranten hebben gestaan. Steeds minder wordt hiervoor de weg gebruikt van de procedure in de vaste commissies. Ik verzoek u dan ook om samen met de voorzitters van de verschillende Kamercommissies een voorstel te ontwikkelen voor de wijze waarop de procedures in de vaste commissies zich verhouden tot de regeling van werkzaamheden. Ik kan mij herinneren dat de regeling van werkzaamheden in een ver verleden echt betrekking had op de agenda van de week die op dat moment aan de orde was. Ik weet niet hoe de collega's hierover denken, maar het valt mij op dat het steeds meer om kleine punten gaat die niet in diezelfde week daadwerkelijk aan de orde zijn in de Kamer.

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! Er is natuurlijk altijd een grens die uiteindelijk ieder Kamerlid zelf moet trekken tussen wat politiek zo belangrijk en actueel is dat het wel bij de regeling aan de orde moet komen en niet in een commissie of

omgekeerd. Het is dus heel moeilijk om hier vaste regels voor te stellen. Als men dit in aanmerking neemt, ondersteun ik de vraag van mevrouw Vliegenthart.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Ik steun het verzoek van mevrouw Vliegenthart. Het is, denk ik, goed om kritisch naar onze eigen werkwijze te kijken. Ik voeg daaraan wel toe dat het kan voorkomen dat zich in een week waarin geen procedurevergadering is voorzien, een dringende vraag voordoet. De regeling van werkzaamheden biedt dan de mogelijkheid om met spoed opheldering te vragen. Op die manier zou ik de regeling willen blijven gebruiken, maar het lijkt mij goed om er inderdaad kritisch naar te kijken.

De heer **Van den Berg** (SGP): Mevrouw de voorzitter! Aan het slot van de vorige vergaderperiode van de Kamer is al geconstateerd dat de regeling van werkzaamheden steeds meer wordt opgerekt en wordt gebruikt voor allerlei doeleinden die ook langs een andere weg misschien zelfs beter kunnen worden bereikt. Toen is de suggestie geuit dit onderwerp te bespreken in de commissie voor de Werkwijze der Kamer. Misschien mag ik u meegeven dit onderwerp in die commissie meer ten principale aan de orde te stellen, hoewel ik ook met andere sprekers van mening ben dat de wijze waarop de regeling van werkzaamheden wordt gebruikt, altijd aan het politieke oordeel onderworpen zal blijven en dat er nooit vaste regels voor gegeven kunnen worden. Ik vind het echter goed als ten principale wordt nagedacht over de verschuiving die wij nu meemaken.

De heer **Ter Veer** (D66): Mevrouw de voorzitter! De fractie van D66 heeft zich al eens eerder in soortgelijke termen geuit als mevrouw Vliegenthart nu doet. Wij ondersteunen haar voorstel graag. Wellicht is aan u de schone taak om diegenen die wel bij de regeling van werkzaamheden het woord voeren, te bewegen zich tot het uiterste en tot precieze en korte formuleringen te beperken.

De heer **Hillen** (CDA): Ik sluit mij aan bij de opmerking dat wij hierover eens met elkaar moeten praten. Dit laat onverlet dat ook het vragen van een brief een politieke betekenis kan hebben. Wij zijn nu eenmaal gezegend met een kabinet dat veel vragen oproept en die kun je op tal van plaatsen stellen. Dat moeten wij toch ook in de gaten blijven houden.

De heer **Schutte** (GPV): Ik sluit mij aan bij de vraag van mevrouw Vliegenthart en de variant van de heer Van den Berg waarin de commissie voor de Werkwijze der Kamer een rol wordt toebedacht. Als enige richtlijn wil ik meegeven dat wij ernaar moeten streven dat het politieke debat hier plaatsvindt en dat de werkzaamheden zoveel mogelijk worden afgedaan op de plaats waar zij primair thuishoren.

De **voorzitter**: Ik versta het voorstel van mevrouw Vliegenthart met alle aanvullingen en opmerkingen zo, dat dit onderwerp aan de orde zal worden gesteld in de commissie voor de Werkwijze der Kamer en wellicht ook in het Presidium. Ik zie zelfs een rol weggelegd voor het secretarissenoverleg als het erom gaat dit onderwerp ook in de fracties te bespreken, want dat lijkt mij voort te komen uit deze vraagstelling. Wij kunnen dan op dit punt misschien een stapje voorwaarts maken, indachtig het feit dat de politieke actualiteit daarop altijd weer inbreuk zal kunnen maken.

De heer **Hillen** (CDA): Voorzitter! Ik wijs u erop dat collega Van de Camp, die vandaag op vrijwel geen enkele vraag antwoord heeft gekregen, heeft gezegd dat hij eerst naar de commissie zal gaan. Hij heeft niet plenair om een brief gevraagd. Wij voeren uw gedachten dus al op voorhand uit.

De **voorzitter**: Ik ga ervan uit dat u het met mijn voorstel eens bent.

Aan de orde is **de vaststelling van een lijst van controversiële onderwerpen**.

De **voorzitter**: Om tot een lijst van controversiële onderwerpen te kunnen komen, zijn de commissies geconsulteerd.

Deze inventarisatie heeft de volgende lijst opgeleverd.

Ministerie van Justitie:
- Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, enige andere wetboeken en enige wetten (opheffing algemeen bordeelverbod) (25437).

Ministerie van Binnenlandse Zaken:
- Wijziging van de Gemeentewet en de Provinciewet in verband met een aanpassing van de procedure tot benoeming van de burgemeester en de commissaris van de Koning (25444);
- Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot het doen vervallen van de bepaling inzake de benoeming van de commissaris van de Koning en de burgemeester (25620).

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen:
- Wijziging van onder meer de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met vervanging van de tijdelijke regeling van de vergoeding voor de exploitatiekosten door een in die wet zelf neergelegde regeling (regeling nieuw bekostigingsstelsel exploitatiekosten voortgezet onderwijs) (25878);
- Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, houdende aanpassingen in het systeem van selectie voor opleidingen waarvoor een toelatingsbeperking is vastgesteld (25947).

Ministerie van Financiën:
- Wijziging van de Wet assurantiebemiddelingsbedrijf teneinde het begunstigingsverbod te doen vervallen (25507);
- Opneming in de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet toezicht effectenverkeer 1995, de Wet toezicht kredietwezen 1992, de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf, de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, de Wet inzake wisselkantoren, de Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde vennootschappen 1996 en de Wet financiële betrekkingen buitenland 1994, van bepalingen betreffende handhaving door middel van een dwangsom of een bestuurlijke boete en van bepalingen betreffende de rechtsgang (25821).

Ministerie van Verkeer en Waterstaat:
- Regels inzake een regulerende heffing op het gebruik van wegen in de Randstad tijdens spitsuren (Wet op het rekeningrijden) (25816).

Ik merk nog op dat ''controversieel'' wil zeggen dat de Kamer deze